

ОГЛЕДАЛО

ЧАСОПИС УЧЕНИКА И ПРОФЕСОРА СРЕДЊИХ ШКОЛА
БЕОГРАД 2020/21 БРОЈ 18-19 ЦЕНА: 450 РСД / 8 КМ / 4 EUR

ОГЛЕДАЛОВА ЛИСТА СРЕДЊИХ ШКОЛА

ОКОВИ УЧИЊЕНОГ ■ ВОШТАНИ ВОЈНИЦИ
ПОТПИС

БЛАГОВЕСТ

ПРОСВЕТНИ

ПРЕГЛЕД

Привредно друштво
ПРОСВЕТНИ ПРЕГЛЕД

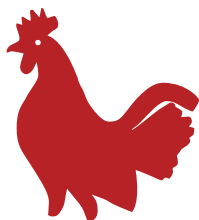
Дечанска 6/3, Београд
Телефон/факс
011/3340-825
3239-096
3235-378

Железничка 40, Нови Сад
021/457-331
457-066

kontakt@prosvetni-pregled.rs
www.prosvetni-pregled.rs

- Издавач недељног листа просветних радника Републике Србије
- Издавач свих образаца евиденција и јавних исправа на српском језику и писму националних мањина за основне и средње школе
- Издавач Конкурса и Информатора за упис у средње школе, као и Конкурса за ћачке и студентске домове и за ученичке и студентске кредите и стипендије
- Издавач приручника и других публикација за наставнике и ученике

*Поуздан сарадник и савезник
свих који раде за доле образовање*

ОГЛЕДАЛО

Часопис ученика и професора
средњих школа Београд

Број: 18-19 Година: VII 2020/2021

Редакција:

Љиљана Маловић Козић, Олгица Рајић,
Анђела Вуковић, Ана Марија Симоновић,
Наташа Марковић Атар, Зорица Перовић,
Жарко Јањић

Почасни чланови:

Проф. др Милан Распоповић
Проф. др Ђуро Шушњић
Проф. др Драган Раденовић

Главни и одговорни уредник:

Радивоје Благојевић

Технички уредник:

Лука Тилингер

Технички сарадници:

Марија Ђерановић
Невена Марковић

Лектори:

Олгица Рајић
Наташа Марковић Атар
Анђела Вуковић

Саветник:

Горан Обрадовић

Извршни секретар:

Стефан Благојевић

Издавач:

Информационо друштво
БЛАГОВЕСТ

Рачун: 205-220697-22

+381 (11) 2281189

Јурија Гагарина 166А/97, Београд

ogledalo.edu.rs

ogledalo.blagovest@gmail.com

Сви текстови се рецензирају

Часопис излази тромесечно

Штампа:

DONAT GRAF DOO

Београд

ОГЛЕДАЛО

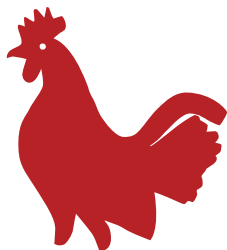
ЧАСОПИС УЧЕНИКА И ПРОФЕСОРА СРЕДЊИХ ШКОЛА

Број: 18-19 Година: VII 2020/2021

Леонардо да Винчи,
Мона Лиза (1503)

БЛАГОВЕСТ

ИНФОРМАЦИОНО ДРУШТВО

БЛАГОВЕСТ

ogledalo.blagovest@gmail.com

Телефони: 011 228 1189 ♦ 064 2295 444

Јурија Гагарина 166А/97, 11000 Београд

ogledalo.edu.rs ♦ Матични бр. 28172869

ПИБ: 108971059 ♦ Жиро рачун: 205-220697-22

ПОНУДА ОГЛАСА

ОГЛЕДАЛО

ЧАСОПИС УЧЕНИКА И ПРОФЕСОРА
СРЕДЊИХ ШКОЛА СРБИЈЕ И РЕГИОНА

*Учините свој оглас доступним нашој младој, образованој и
интересљивој публици која „диктира укус и лансира могу!“*

ОГЛАШИВАЧИМА СУ ДОСТУПНЕ:

- ПОСЛЕДЊА КОРИЧНА СТРАНИЦА (КОЛОР):
33. 500 динара
- ПРВА СТРАНИЦА (КОЛОР):
24. 500 динара
- ПРВА СТРАНИЦА (ЦРНО-БЕЛА):
15. 500 динара
- УНУТРАШЊА СТРАНИЦА (КОЛОР):
15. 500 динара
- УНУТРАШЊА СТРАНИЦА (ЦРНО-БЕЛА):
9. 500 динара

Формат часописа је 14 x 24 цм.

Часопис ученика и професора средњих школа
Србије, **штампан је на 200 станица.**

Има и електронску верзију: ogledalo.edu.rs

Часопис излази **4 пута током школске године –
тримесечно: октобра, децембра, марта и маја.**

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ УРЕДНИКА

7 СВИ МОЈИ ДИРЕКТОРИ 2

Радивоје Благојевић Благоје

ТЕМА I - ОГЛЕДАЛОВА ЛИСТА СРЕДЊИХ ШКОЛА

21 200 НАЈБОЉИХ / НАЈУСПЕШНИЈИХ СРЕДЊИХ ШКОЛА 2021

ТЕМА II - VI БЕОГРАДСКО ОГЛЕДАЊЕ: ПЕСМА

35 ОКОВИ УЧИЊЕНОГ

Урош Антић
Гимназија Вуковар

37 VOŠTANI VOJNICI

Benjamin Šaćić
Prva gimnazija Sarajevo

38 CRNA HRONIKA

Nađa Petrić
Gimnazija Slobodan Škerović, Podgorica

39 CHRONIQUE NOIR

Nađa Petrić
Lycée «Slobodan Škerović» Podgorica

ОГЛЕДАЛО

- 40** MOM BRATU
Aleksandra Đurović
Srednja ekonomsko-ugostiteljska škola Bar
- 43** У ЧАСТ ЛЕШИНАРИМА
Јована Лашић
Стручна медицинска школа, Подгорица
- 45** NEBO JE GRANICA
Milica Đurđević
Zrenjaninska gimnazija, Zrenjanin
- 48** СПОЈ НЕСПОЈИВОГ
Василиса Илинчић
Средња економска школа
Мирко Вешовић, Подгорица
- 50** ПРОЉЕЋНИ ПЛЕС
Николина Аџић
СШЦ *Михајло Пуйин*, Дервента
- 53** ПОСУСТАЛО СРЦЕ
Милица Тинтор
Гимназија *Свешти Сава*, Приједор
- 55** ДАН ДВАДЕСЕТ ПЕТИ
Петар Адамовић
IX гимназија *М. П. Алас*, Београд
- 57** ВЕСНА
Исидора Лазић
Гимназија Вуковар
- 58** PRAZNINA
Milica Vujović
Gimnazija *Slobodan Škerović*, Podgorica
- 59** ПОЕЗИОНАРИ
Белмин Алијатић
Техничка школа Градишка
-

ОГЛЕДАЛО

- 60** МУК
Лола Милићевић
Филолошка гимназија Београд
- 61** ТОЃКА ТУ
Patrik Modrić
XV gimnazija Zagreb
- 62** БОЈЕ
Јована Белегишан
СТШ *Милева Марић*, Тител
- 63** БИСЕРНА ВИЛА
Александар Батножић
Медицинска школа Звездара, Београд

ТЕМА III - VI БЕОГРАДСКО ОГЛЕДАЊЕ: КРАТКА ПРИЧА

- 69** СУНЦОКРЕТ ЗА МАЛЧИКУ -
ТРАГЕДИЈА ЈЕДНЕ БАЈКЕ
Ана Ефендић
IX гимназија *М. П. Алас*, Београд,
- 72** РАДИ ТИ, ДИЈЕТЕ, СВОЈ ПОСАО
Саша Калинић
Грађевинска школа, Бања Лука
- 76** ПРИЗОР ИЗ ОГЛЕДАЛА
Миона Димитријевић
Гимназија Крушевац
- 79** ШАХ-МАТ ЧОВЈЕЧАНСТВУ
Марија Ђетковић
Гимназија *Слободан Шкерковић*, Подгорица
- 83** УСУЂУЈЕМ СЕ ДА КАЖЕМ
Матија Милићевић
Гимназија Ивањица
-

*Potpuna podrška
za računare i mrežu*

www.kio.rs

ОГЛЕДАЛО

- 84** GRDNA SI VARKA, ZLATNA PTICO!
Sofija Kirsanov
Gimnazija *Slobodan Škerović*, Podgorica
- 86** ДЕТЕ ГЊУРАЦ
Нина Рачета
Гимназија *Слободан Шкеровић*, Подгорица
- 87** КАКО ЈЕ ТЕШКО БИТИ СЛАБ,
КАКО ЈЕ ТЕШКО БИТИ САМ...
Анђела Миликић
Гимназија Ивањица
- 89** СЛОБОДНИ
Магдалена Сувачки
Земунска гимназија Земун
- 91** MARTOVSKЕ RUŽE MIRIŠU NAJLEPŠE
Lazarela Stefanović
Gimnazija *Svetozar Marković*, Subotica
- 94** SEMANTIKA MI JE OKRENULA LEĐA
Lucija Šegon
XV gimnazija Zagreb
- 96** DOBRI GOSPODINE, TO STE VI!
Tea Mandić
Gimnazija *Slobodan Škerović*, Podgorica
- 98** OGLEDALO
Sofija Kaluđerović
Gimnazija *Slobodan Škerović*, Podgorica
- 100** SMRT
Medina Berbić
Gimnazija *Vaso Pelagić*, Brčko
- 101** TOMAS I GAVRILO
Tea Marđonović
Srednja ekonomsko ugostiteljska škola Bar
-

ОГЛЕДАЛО

ТЕМА IV - VI БЕОГРАДСКО ОГЛЕДАЊЕ: ЕСЕЈ

107 ПОТПИС

Kristina Kamenarović
Gimnazija, Kotor

109 LA FIRMA

Kristina Kamenarović
Gimnazija Kotor

111 САЈАМ КЊИГА ИЛИ ВАШАР ТАШТИНЕ

Ана Ефендић
IX гимназија *М. П. Алас*, Београд

113 „LJUBAV JE PLATNO UKRAŠENO PRIRODOM
I IZVEZENO MAŠTOM“ - VOLTER

Lazar Mišić
Tehnička škola, Smederevo

116 БЕСКРАЈНИ ПРАЗАН ПУТ И НА ЊЕМУ ЈА

Наташа Нешић
IX гимназија *М. П. Алас*, Београд

118 „ЈЕР НЕМА НЕПРЕКИДНИЈЕ И МУЧНИЈЕ
БРИГЕ ЗА ЧОВЈЕКА, НЕГО, КАД ОСТАНЕ
СЛОБОДАН, ДА ШТО ПРИЈЕ ПРОНАЂЕ
ОНОГА КОМЕ ЋЕ СЕ ПОКЛОНИТИ“
Ф. М. ДОСТОЈЕВСКИ, БРАЋА КАРАМАЗОВИ

Сара Тадић
Гимназија *Слободан Шкеровић*, Подгорица

121 JEDNI BEZ DRUGIH NE MOŽEMO

Sajra Kustura
Prva gimnazija, Sarajevo

123 ВРИЈЕМЕ У КОЈЕМ ЖИВИМ

Милица Радојевић
Гимназија *Васо Пелајић*, Брчко

ОГЛЕДАЛО

- 125** ДРЗНИ СЕ ДА ОТВОРИШ ВРАТНИЦЕ
ПОРЕД КОЈИХ СВАКО РАДО ПРОЂЕ
Ђорђе Станојевић и Илија Трајковић
Математичка гимназија, Београд
- 127** ŽIVOT PIŠE PRIČU
Kristijan Ivanović
Gimnazija, Cetinje
- 129** ПЕРСОНАЛНИ ОСВРТ
О ЉУДСКОЈ ЕГЗИСТЕНЦИЈИ
Валентина Сантрач
Техничка школа, Градишка
- 131** СЕРЕН КЈЕРКЕГОР – ЕГЗИСТЕНЦИЈА
Душица Пиперски
Зрењанинска гимназија Зрењанин
- 134** ПОЈАМ РОМАНТИЧАРСКЕ СЛОБОДЕ
У ПУШКИНОВИМ ДЕЛИМА
Растко Петковић
Филолошка гимназија, Београд
- 137** ДУЧИЋЕВ ОСУНЧАНИ ГРАД
Исидора Глишовић
Медицинска школа, Чачак
- 139** „КАДА ИМАШ СВЕ, НЕ ВИДИШ НИШТА,
ПРОГЛЕДАШ ТЕК КАД НЕМАШ НИШТА“
В. ШЕКСПИР
Милица Мијачић
Уметничка школа, Ниш
- 141** VI БЕОГРАДСКО ОГЛЕДАЊЕ

ТЕМА V - ТЕЗА АНТИТЕЗА СИНТЕЗА

- 149** НОВАК ЂОКОВИЋ: БИТИ СРБИН
Мухарем Баздуљ

ОГЛЕДАЛО

- 153** KO NAM ODLIVA MOZGOVE
Dragan Mijailović
- 156** ELITNA ODJELJENJA
mr Maksuda Muratović
- 159** ОНЛАЈН НЕЗНАЊЕ?
Алексеј Кишјухас
- 164** СИНТАКСА НОВИНСКИХ НАСЛОВА
Теодора Ђермановић
Шабачка гимназија Шабач

ТЕМА VI - ФОРМА - - ПРЕДМЕТ ДУХОВНОГ ИНТЕРЕСА

- 173** BITI BEOGRADANIN: VELIKI OBRT
DUŠA BEOGRADA GRADA
Goran Gocić
- 179** OPSJEDNUTOST ETNIČKIM
Dušan Kecmanović
- 183** PAPERJE KRAJ PUTA 2
Žarko Janjić
- 188** ХВАТАЊЕ ВОДЕ РЕШЕТОМ
Радивоје Благојевић

„Slovenščina brez meja”

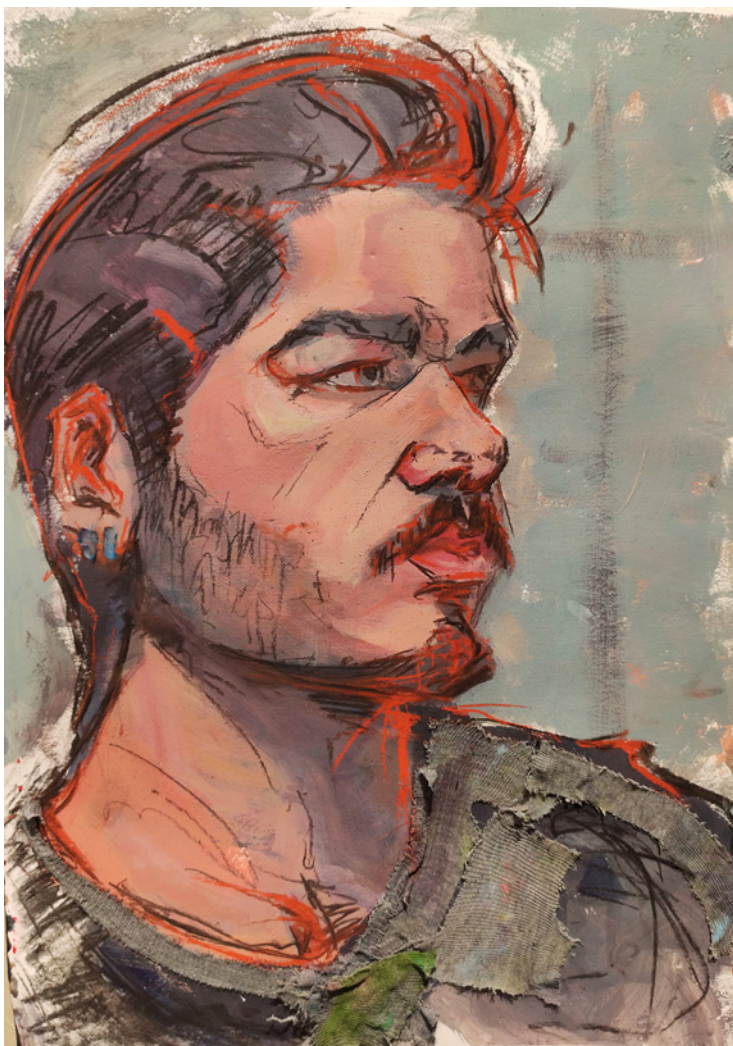
udžbenik za učenje slovenačkog jezika (za osnovni nivo) - drugo izdanje.

Udžbenik možete poručiti preko sajta:
<http://www.slovenacki.com/>
ili ga kupiti u Školi za učenje stranih jezika „Infinitiv”,
Jurija Gagarina 20a, Beograd.

ΟΓΛΕΔΑΛΟ

ОГЛЕДАЛО

УВОДНА РЕЧ УРЕДНИКА

Портрет, Петар Мрдак

СЛШ Петар Лубарда, Цетиње
Ментор: проф. Миливоје Ђукић

ΟΓΛΕΔΑΛΟ

СВИ МОЈИ ДИРЕКТОРИ 2

Проф. др ЉУБОМИР ПРОТИЋ
професор математике
Математичка гимназија Београд
(2001-2004)

Професор Љубомир Протић био је први професор који је средњошколцима у Србији, а вероватно и ван ње, школске 1968/1969. предавао нови предмет: Програмирање и математичке машине.

Докторирао је на Природно-математичком факултету у Београду одбравивши тезу *Неке нове методе за налажење приближних решења диференцијалних једначина и система диференцијалних једначина*. Говорио је како Михаило Петровић, чувени Мика Алас, диже математику на високи ниво, додајући да је тзв. Београдска школа диференцијалних једначина између два светска рата била један од значајних светских центара за развој ове математичке области.

Истицао је да је незамислив развој било које науке и технике - без у њу уткане математике! Није, зато, нимало случајно још давно речено: **математика је слушкиња свих наука!**

Примера ради, човеково срце слуга је руку, ногу, очију... дакле, слуга свих органа тела. Истовремено, белодано је јасно да је срце, тај слуга организма, најбитнији орган човеков без којег он не може да живи!

Потпуно је онда јасно због чега је овај Подринац по рођењу млађим колегама безброј пута поновио како је математика и краљица науке и слушкиња свих наука! Волео је и ту своју криву Дрину, на чије је обале радо одлазио, знајући за давну Андрићеву опаску да су све Дрине овог света криве, да се никад неће исправити, али да ми не треба да престајемо да их исправљамо. И слагао се с њим.

Био је и изузетан методичар с дубоким уверењем да су талентовани методичари насушно потребни студентима и ученицима.

ОГЛЕДАЛО

Најбоље је познавао поделу рада у гимназији и учио друге да се држе те поделе рада.

Први је угостио патријарха српског Павла у нашој гимназији. Он-дашњи председник Владе Републике Србије, Зоран Ђинђић, чим је дочуо за датум те посете, похитао је да неколико дана пре црквеног великодостојника и сам лично посети ову образовну установу.

С нескривеном иронијом за невладине организације говорио је да су попут организације Ал Каида. Није могао ни наслутити да ће се за 10 година у истој тој „његовој” школи формирати Удружење „Кликер”, које је тајна организација бившег и актуелног директора и групе професора математике, физике и информатике – и које „кликерашима”, као привилегованој касти, омогућује да зарађују две плате док остали то само гледају и могу да ћуте или да се љуте – или пак да залудно доказују како су „кликераши” довели до неједнаке доступности ресурсе Математичке гимназије.

Врсни методичар је само наслућивао да воде новог времена нешто носе али да ће то бити „Кликер” - није му било ни крај памети. Не зато што се и он можда тога не би могао сетити, већ просто што то у његовом времену није било морално, а до морала се тада озбиљно држало.

Проф. др МИЛАН РАСПОПОВИЋ,
професор физике
Математичка гимназија Београд
(1997-2001)

Београдска Математичка гимназија животно је дело професора физике и њеног дугогодишњег директора Милана Распоповића.

Он је, другим речима, и синоним и *сѣирийѣус мовенс* ове надалеко чувене образовне установе, пошто је још давно суштински допринео формулацији њене мисије и њеном отелотворењу кроз врло амбициозан наставни план и програм. Мисија се огледала у томе да се на једном месту окупе најталентованија деца из целе генерације и да јединствена средња школа буде остварење оног принципа елитизма који је у земљама са другим педагошким традицијама постојао једино на универзитетима – где се најбољи усмеравају на неколико најбољих универзитета да би били под заједничким кровом са себи сличнима.

Кроз храбро уведени елитизам, тешко одлучивање и рангирање, слављено је знање и умеће у савлађивању сложеног градива, ценила се наставничка подршка ученику, а не – као данас – у овој нашој помало ирационалној педагогији – важније уловити ђака у незнању, него га нечему подучити! А како у самој математици, и уопште природним наукама, постоје јасни критеријуми, било је јасно како се радом и талентом излази на врх.

Ко је, у најкраћем, човек са визијом те елитне школе с којом ће се наш образовни систем деценијама и с разлогом поносити?

Милан Распоповић универзитетски је професор и доктор физике; занимљива личност првог реда – рационалан и ирационалан, болоћив и строг – но недвосмислено **директор коме дугујемо многа открића, истине, савете, подстреке...** Од оних је који су личним радом подстицали друге да се вину према врхунцима људског ума.

У Математичкој гимназији провео је укупно 35 година, од чега је 31 годину руководио овом јединственом образовном установом!

Коренима Даниловграђанин, по завршетку студија у Београду запошљава се у Институту за нуклеарне науке у Винчи. После две године прелази у 14. београдску гимназију, у којој ради као професор физике до 1966, а за поменути прелазак из института у просвету, Распоповић ће добити стан, што у она времена није успевало ни врхунским фудбалерима приликом најбољих трансфера! Једноставно, било је то време у којем се школа високо ценила. С разлогом. У његовом случају, показаће се, са дебелим разлогом!

Зато с поносом, у овом делу записа, истичем да сам девет година истовремено радио у 14. Гимназији и у Математичкој.

У Математичкој се и данас многи, чак и кроз анегдоте, сећају његовог директоровања. Рецимо, два ученика су се на великом одмору прво покошкала, а онда богме и озбиљније потукла. Након наставе уводе их у директорову канцеларију да се извага појединачна кривица и одреде одговарајуће казне. Саслушавши изјаве и опширније расправе, директор предлаже: „Да не бисмо водили даљи поступак и приступили строжем кажњавању, предлажем да вас двојица један другоме пружите руку и да се братски изљубите“. Након првобитног изненађења, краћег снебивања, у малом чуду, обојица прихватају предлог...

На десетогодишњици матуре, ова двојица прилазе директору Распоповићу да се поздраве и представљају се као – кумови!

У готово ренесансној професоровој биографији нашло би се још много, много сличних прича које сведоче о вештој дипломатији и хепиендима... Јер, Распоповић је одиста био педагог осебујне маште, великог полета и широког спектра интересовања, па је и духовитост сматрао вредном цртом личности.

Ево и једног личног искуства. Директор Распоповић лобира код колеге, директора Огњановића, да мени, потписнику ових редова, Огњановић додели 10 слободних часова, како бих имао пуну норму у настави. Већ 19 година радим у Математичкој, уз то на снази је и закон о укрупњавању норми професора у настави, а, опет, Огњановић жели да користи ситуацију – да добије још „нешто“, можда обећање да ћу прећи у хор званичног мишљења. Није, каже, ни паметно ни лако примити професора-критичара и поборника тезе да је „онај ко воли своју школу обавезан да јој замери и истакне шта не ваља у њој“. А поготово таквом није лако удовољити. Саслушавши га, мудри Распоповић, **упамћен и као неко ко прави сјајне синтезе из најудаљенијих области**, са смешком узврати: „Хајде, хајде, Огњановићу... Прими га, ако не због њега, онда због себе!“

Сигуран сам да ће вам ових неколико личних цртица, из мање познатог угла, осветлити лик великог педагога чија је девиза била: „Стварање је ризик, авантура духа, али и дуг према истини“.

Била је то, дакле, девиза и предавача и васпитача који ништа није препуштао случају; неговао је нове кадрове који су на ђаке преносили своје знање и искуство... према универзалној методи генијалног сликара Франциска Гоје – „Тај који жели да буде европски и светски, најпре мора да буде шпански“ (у нашем случају: српски).

Највећи успех Математичка гимназија постигла је на Светској конференцији високих способности, одржаној 1994. у холандском граду Најмегену.

Тада је ова установа, на чијем је челу био Распоповић и званично постала члан Европског савета (ЕСНА) високих способности, те позвана на следећи скуп који ће бити одржан у Бечу, 1996. године.

Ма колико вам то звучало необично, с обзиром на примарне и професионалне афинитете, Распоповић је био међу првим „просветарима“ у овој истој гимназији који су подржали Галерију Кулоар и такмичење у беседништву средњошколаца Србије и региона. Подржао је, дакле, нашу борбу, бринући се истовремено и сам за очување чистоте, лепоте, сликовитости, ритмичности, једноставности и музикалности српског језика. „Говори да бих те видео!“ – одзвања нам већ хиљадама година ова античка узречица, асоцирајући у широком спектру како је говор и мисао и емоција и поглед на свет... и, на крају крајева – носилац прогресије!

Директор Распоповић умео је веома лепо да говори, а ефекат тог говора читао се на лицима његових ђака, с којима сте га често могли срести, како за време малих и великих одмора разговара на ходницима Математичке гимназије на разне теме. Увек учтиво, и с поштовањем дигнитета оних који га слушају!

Још од првог броја и овај часопис – *Огледало* – препознао је као одличан медиј. Ускоро је са нескривеним задовољством прихватио да буде почасни члан његове редакције.

За *Огледало* је то и данас част којом се посноси.

На унутрашњем плану, колектив Математичке гимназије памтиће свог професора и директора и по томе што је основао једно самофинансирајуће одељење, опмогућивши свим запосленим у овој установи да добију 30 одсто већу плату!

Садашњи оснивачи Удружења „Кликер“, међу њима и Распоповићев настављач на месту директора, Срђан Огњановић, иако су се користили реномеом Математичке гимназије, омогућили су додатну зараду само онима који су, као предавачи, директно ангажовани у њиховом пројекту, док су остале колеге из колектива остале кратких рукава. Према тој и таквој Огњановићевој логици, ни он сам, ни његове актуелне колеге из „Кликера“ за време Распоповићевог пројекта са самофинансирајућим одељењем на би имали оних 30 одсто додатка на плату, јер нису радили у наведеном одељењу. Али, без обзира на то, као и сви остали, примали су 30 одсто већу плату, јер Распоповићу је било стало до чврстине и унутрашње кохезије колектива. Јер, знао је он да још од давнина, готово као правило, важи оно: кад интелектуални полет почне да сплашњава или посрће, неминовно долази до самоурушавања заједнице (или установе).

На трновитом путу интелектуалца, иноватора, руководиоца, организатора, одговорне личности, Распоповића је чекало мноштво препрека и искушења.

ОГЛЕДАЛО

Међутим, још од дечачких дана под брдом Вељи и мали гарач знао је да свако дрво на том брду, ако стреми импозантној висини и чврстини, мора да стамено отрпи бурна и олујна времена. Без тих бура и отпора ионако не би расло ништа више – сем просечности и сиве досаде! А њега просечност није интересовала. Зато је цео радни век провео радећи с наглашеном вољом, љубављу и полетом. Упамћен је као протагониста буђења и смелих кретања у разним областима, антиципатор будућности науке и уметности, познавалац високих естетских вредности и носилац исто тако високих етичких квалитета... Речју, иако физичар по ужој струци, легенда Математичке у сваком другом погледу.

И то, недостижна легенда ове славне образовне установе, чијој је слави баш он поставио стамене темеље.

БЛАЖО БЛАГОЈЕВИЋ, професор социологије, VI београдска гимназија Београд (1997–2001)

Био је директор за кога су ученици увек били на првом, почасном месту. Завршио је чувену Учитељску школу у Никшићу, чији су ђаци преносили светлост по целој Црној Гори и Херцеговини, па и Босни, која се наслања на Црну Гору. Стизао би у школу пре наставе и професора да би их све дочекао као домаћин куће! Ако је неки професор због нечег изостао, одмах би му нашао замену. Са млађима је увек разговарао до краја отворено, као уосталом и са колегама. Инсистирао је на културном понашању и међусобном уважавању, иако би каткад таква релација досезала само основни бонтон.

Ученик који би на школском ходнику, рецимо, опсовао или казao какву непримерену и недоличну реч теткици – хигијеничарки, морао би одмах да напише изјаву с образложењем зашто је то учинио, а потом и да се госпођи усмено извини.

Школа, веровао је, није само стицање знања, него и поштовања и васпитања. Практиковао је да се сви разреди сваке школске године представе својом ђачком приредбом у Свечаној сали. Подразумева се да је представљање матураната – на крају гимназијског школовања – било најквалитетније и најпосећеније.

Нови директор који га је наследио, Владимир Кнежевић, истрајао је на таквим сценским презентацијама тек једну једину годину – а и оне су, успут речено, биле испод гимназијског културног нивоа. Но, ни ту паду педагошког нивоа није био крај. Да се може склизнути и ниже и дубље, показало се 2001. године, када је власник кафане „Хајдук“ из суседства наше школе решио да донира књиге најбољим ђацима – вуковцима. Гесту доброчинства не би се имало шта приговорити да управа школе није позвала поменутог угоститеља и почастовала га да он лично, на школској свечаности, на бини, уручи тих 12 награда за 12 вуковаца!

Присуствовао сам и сâм овом чину, а кроз мисли су ми се немилосрдно врзали давно научени Дисови стихови из „Наших дана“, писани пре више од стотину година:

„Развило се црно време опадања.

(...)

Сви подмукли, сви проклети и сви мали

(...)

Исмејане све врлине и поштење

(...)

Помрчина притиснула наше дане...”

Размишљао сам: или је Дис био видовит, или су наши дани кренули уназад!

Овај поступак критиковао сам на Наставничком већу, закључујући како је донатор требало само да буде представљен (а он, ако хоће, нека устане из првог реда и поздрави аудиторијум) – и да то буде све, а не да школа власника „Хајдука“ промовише као звезду дана. На седници је завладао мук... Само ми је, по завршетку седнице Већа, пришла професорка хемије, директорова саветница, те тихо, с двосмисленом поруком, шапнула: „И мој је отац био успешан кафеџија, па га овде нема!“

У Шестој београдској гимназији организовао сам манифестацију „Инвазија матуранткиња на Звездару“. Манифестација је представљала практичан (огледан!) пример како изгледа (тајно) гласање за двотрећинску већину ученика – прво такве врсте у школи!

Најпре сам фотографисао матуранткиње, а њихови изабрани портрети били су изложени од понедељка до четвртка на паноима у холу школе. „Гласачи“ су могли да се опредељују не само за најлепшу, најшармантнију, најфотогеничнију кандидаткињу, већ и да у обзир узму остале **карактеристике које красе узорне младе ученице**, које се, ево, ускоро опраштају од средње школе.

Периодични одељењски лист „Излог“, гласило гимназијског трећег 1 одељења, вргао је критичким примедбама и констатацијама. А то је баш директор Блажо Благојевић волео и неговао, јер, рекох већ, ценио је опозициону искреност до краја. Знао је добро: јака опозиција треби власт од демагога, удворица, поданичке свести, чинећи онда ту исту власт будном, динамичном, делатном. Речју, савременијом, модернијом и продуктивнијом. А на том путу до поправке затеченог стања, знао је то и потписник ових редова, сјајно дођу и ангажовани хумор и сатира.

Тако је, на пример, коментаришући у „Излогу“ „Инвазију матуранткиња на Звездару“, ондашњи наш гимназијалац, Милош Лолић (данас афирмисани позоришни редитељ, иначе син глумице Данице Максимовић), спекулишући куда иде новац зарађен од „Инвазије“, закључио како је професор који је организовао целокупно „клађење“ зарадио толико лове да комотно, истог трена, може отићи у пензију!

Професор, то јест моја маленкост, само се насмејао, рекавши: „Духовито... Биће, Милоше, од тебе нешто вредно у овом друштву!“

А од продатих „гласачких листића“, да истина о тој епизоди буде потпуна, реална и тачна, купљене су књиге савремених домаћих писаца, које смо после као дарове поделили победницама наше манифестације.

Директор Блажо Благојевић, мој презимењак, са којим нисам био у сродству, често би организовао дружење професора и свих запослених у школи.

ОГЛЕДАЛО

На крају полугодишта уобичајено се организовао свечани ручак у зборници, као и славска трепеза за Светог Саву. За Дан школе, 19. октобар, били бисмо гости једне од кафана чувене београдске боемске улице, Скадарлије. Тако би се запослени боље упознали, у дружењима склопила познанства, пријатељства, евентуалне несугласице превазишле...

На крају успешне школске године обично би се организовао дневни излет – обилазак српских манастира, градова и посета културно-историјских споменика.

А онда су кренуле промене у друштву, суноврати свега што је вредно, који су **донели „галерију“ описаних ликова на директорским местима**. Данас видимо професоре отупеле, отуђене и немоћне пред инвазијом лоших људи, не само на руководећим местима, него и међу родитељима (који су напрасно добили кључну улогу у функционисању наставног процеса) и колегама...

Не дозволимо да остане тако, ценимо и величајмо људске врлине, у свако доба – и на сваком кораку! Уосталом, школа као установа и треба да брине о добробити својих ученика, наставника и особља. Да их подучава како врлине доприносе људском напретку и благостању, али да нису тек пука средства за постизање тих циљева. Да треба чувати личну слободу и право да се критички говори о ономе што не ваља, што није у реду. На многим европским тврђавама из прохујалих векова, које су вишеструко надживеле сопствене градитеље и стражаре, стоји универзална порука: „Не продајте слободу ни за сва блага света!“.

Не би било лоше да се и сами свакодневно опомињемо ових мудрих речи.

Радивоје Благојевић

ОГЛЕДАЛО

Р. С.

У следећем броју биће објављени портрети следећих (преосталих) директора:

Гордана Крстић, професорка психологије,
XIV београдска гимназија Београд (2004–2007)

Драгослав Франк, професор физике,
XIV београдска гимназија Београд (2002–2004)

Симеон Ђорђић, професор физике,
XIV београдска гимназија Београд (1998–2001)

Славко Тадић, професор социологије,
III београдска гимназија Београд (2001–2002)

Неђо Никачевић, професор српског језика,
Средњошколски центар Фоча (1987–1992)

Енвер Челик, професор физичког васпитаања,
Средњошколски центар Фоча (1985–1987)

Гојко Суботић, професор математике,
Средњошколски центар Фоча (1984–1985)

Боро Кујунџић, професор биологије,
Средњошколски центар Фоча (1983–1984)

Хусеин Лојо, професор француског и латинског
језика, Средњошколски центар Фоча (1980–1983)

Илија Крунић, професор српског језика,
Гимназија *Сима Милошевић*, Фоча (1980–1983)

Садик Врето, дипломирани инжењер
дрвопрерађивачке струке, Стручна школа
Никола Тесла, Фоча (1980–1983).